

Scénář – Vojtěch Stříteský

Autoři: žáci ZŠ T. G. Masaryka Litomyšl - Andrea Balcarová, Anna Bednářová, Nikol Horáčková, Petra Říhová a Natálie Smíšková

„My jsme ten rok dělali fasádu na baráku a celý dům byl obehnaný obrovským lešením a táta nás v noci vzbudil, bylo nás doma dost, a všechny nás z okna vytahal na to lešení a my jsme se s ním dívali na to, jak přijíždějí takzvaná ótéčka, což jsou obrněné transportéry a jak přijíždějí nákladní obrovské takové soupravy, na nich tanky a děla a táta říkal: tohle si zapamatujte děcka a nikdy na to nesmíte zapomenout.“

Takto vzpomíná pan Vojtěch Stříteský z Litomyšle na rok 1968, kdy mu bylo sedm let. Jeho maminka se obávala války, proto posílala své děti stále nakupovat, aby měli zásoby jídla. Jinak má na své dětství krásné vzpomínky, které prožil v početné rodině s osmi sourozenci.

Doba normalizace byla neveselá. Někteří lidé žili ve strachu a nejistotě. Sestře pana Stříteského nebylo umožněno kvůli původu z katolické rodiny studovat. Řešením byla pro řadu lidí emigrace.

„Já vám uvedu třeba jeden takový příklad, který se k té normalizaci přesně vztahuje. Ted' to stále opakují v televizi. To byl seriál Chalupáři a ten začíná tím, že zpívá Waldemar Matuška: Když máš v chalupě orchestrion, přeslechněš rád i hodiny na věži. No jenomže Matuška emigroval a přes noc museli tu jeho píseň nádhernou vystříhnout a nahradit jí jenom symfonickou verzí.“

V 80. letech pan Stříteský spoluzaložil Filmový klub v Litomyšli. V rámci jeho zájezdu cestoval v pátek 18. listopadu 1989 do Prahy a zažil si brutalitu tehdejšího režimu, kterou na vlastní kůži pocítil i jeho maďarský kamarád.

„Konkrétně ten člověk z maďarského kulturního střediska Dr. Jenő Gál, což byl můj velký kamarád. On mluvil maďarsky jako česky, česky jako maďarsky a ten nám ukazoval záda. Seděli jsme v hospodě, on si sundal kabát a on je měl jedno velké modré jelito. Jak je všechny zmydlili pendrekama. A říkal, že to ještě neviděl, že kopali do hlavy ležící děvčata, tahali je za vlasy po zemi. Prostě ten zákrok byl brutální. On z toho byl otřesený. A ted' jsme si to všechno říkali a vlastně celá Praha byla už trochu vzhůru nohama.“

Pod vlivem pražských událostí organizoval pan Stříteský protikomunistické akce v Litomyšli a byl spoluzakladatelem okresního Občanského fóra.

A jaké je jeho motto a poselství dalším generacím?

„Jsme na škole Tomáš Garrigue Masaryka a on jedno takové motto hlásal a prosazoval, velmi jednoduché: Nebát se a nekrást.“

Zdroje:

Zvuk tanku: https://www.youtube.com/watch?v=nTrt_qPXmQY